

רע"פ 1499/22 - שמואל יוסף נגד עיריית באר שבע

בבית המשפט העליון

רע"פ 1499/22

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקש:

שמואל יוסף

נ ג ד

המשיבה:

עיריית באר שבע

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי באר שבע מיום 20.02.2022 עפמ"ק
3227-02-22 שניתן על ידי השופט א' אינפלד

המבקש:

בעצמו

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט א' אינפלד) ב-
עפמ"ק 3227-02-22 מיום 20.2.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקש על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים
בבאר שבע (השופטת ז' דולב להמן) ב-מב"ס 24344-11-19 מיום 11.1.2022.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המבקש ושניים נוספים הם בעלי נכס בבאר שבע, המחולק לשלושה
חלקים - A, B, C (להלן: המבנה). ביום 24.7.2018, בעקבות פניה למוקד העירוני, נערכה במבנה ביקורת ובדיקה
מטעם מהנדס עירוני (להלן: המהנדס), בהתאם להוראות חוק העזר לבאר שבע (מבנים מסוכנים), התשמ"ג - 1982
(להלן: חוק העזר). כעולה מחוות דעתו של המהנדס מיום 29.7.2018, המבנה עלול לסכן את המחזיקים, את הציבור
ואת המבנים הסמוכים לו, ועל כן יש לנקוט באמצעים להסרת הסיכון באופן מיידי.

המהנדס הצביע, בין היתר, על הממצאים הבאים: ישנם סימנים של סדיקה נימית בפלטות הכיסוי בתקרה בחלק C, המצביעים לכאורה על אי תקינות של שכבת כיסוי הפלטות; מתחת לתקרה בחלק B מורכבת תקרה אקוסטית ועליה סימני נזילות מים; השדה המרכזי של הגג בחלק A - קרס, ובחלקים הנותרים קיימת התפוררות מוחלטת של פלטות כיסוי הגג; הברזל חשוף; הפלטות חלודות; וקיים חשש לקריסת חלקי גג נוספים.

על סמך חוות הדעת, ביום 7.8.2018, נשלחה למבקש הודעה בכתב בדואר רשום מטעם סגן וממלא מקום ראש עיריית באר שבע, בהתאם להוראות סעיף 3(א) לחוק העזר, ולפיה נדרש המבקש לנקוט במספר פעולות תוך 60 ימים (להלן: הדרישות), ובכללן: סגירה מידית של חלק A ואיסור מכל שימוש; פירוק מבוקר של כל פלטות הכיסוי בחלק A והחלפתן בקירוי חדש לפי החלטת מהנדס "קונסטרוקטור"; ובדיקת תקינות פלטות הכיסוי בגגות בחלקים B-C על ידי מעבדה מוסמכת, קבלת התייחסות מהנדס "קונסטרוקטור" לתוצאות הבדיקה וטיפול בהתאם.

כשנה לאחר מכן, המהנדס ביקר במבנה בימים 1.7.2019 ו-24.9.2019, וקבע כי המבקש לא נקט בפעולות הנדרשות בהודעה, ולמעשה לא הסיר את הסיכון למחזיקים, לציבור, ולמבנים הסמוכים.

3. בגין מעשים אלו יוחסו למבקש, לצד שני נאשמים נוספים, עבירות של אי קיום דרישה לביצוע עבודות על ידי האחראים לביצוע לפי סעיפים 3 ו-5(א) לחוק העזר, ולפי סעיף 254 לפקודת העיריות [נוסח חדש].

4. בית המשפט לעניינים מקומיים בבאר שבע הרשיע את המבקש ביום 11.1.2022 בעובדות כתב האישום המתוקן, בהיעדרו. הובהר, כי למבקש ניתנו הזדמנויות רבות להתייצב בבית המשפט וליתן מענה מפורט לכתב האישום המתוקן - ומשלא עשה כן, על אף שידע על מועדי הדיונים - נמצא כי הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, בהתאם לסעיף 240(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי).

5. בו ביום בית המשפט גזר את דינו של המבקש. הודגש, כי מעשיו פוגעים באופן לא מבוטל בשמירה והגנה על שלום הציבור ובטחונו, מהווים מפגע תברואתי ובטיחותי, והמבקש אף לא ביצע כל פעולה להקטנת הנזק. לצד זאת, נשקלה לקולה העובדה כי המבקש סובל מבעיות רפואיות שונות.

לאור כל האמור, נגזר על המבקש קנס בסך 3000 ש"ח, או 30 ימי מאסר תמורתו; השלמת הדרישות עד ליום 10.4.2022, וקנס יומי בסך 100 ש"ח בגין כל יום בו לא הושלמו הדרישות; וחייבו בעלות ביצוע הדרישות שתבצע עיריית באר שבע, ככל שלא ישלימן בעצמו.

6. ערעור המבקש לבית המשפט המחוזי נדחה. נקבע, כי "אין מחלוקת" שהמבקש ידע על מועדי הדיונים שנקבעו בעניינו - ולראיה אף הגיש בקשה שלא להתייצב לדיון, אשר נדחתה ובמסגרתה הובהר לו, כי ככל שלא יתייצב יראוהו כמודה בעובדות המיוחסות לו. משכך, הודגש כי המבקש היה מודע לכך שהחלטתו שלא להתייצב לדיונים יכולה להתפרש על פי דין, חקיקה ופסיקה כהודאה המאפשרת לשופטו בהעדרו. צוין, כי בית המשפט נהג עם המבקש לפני משורת הדין, שכן יכול היה לשופטו בהעדרו כבר בהיעדרויותיו הקודמות - אך אפשר לו להתייצב לדיון.

בית המשפט המחוזי הוסיף וציין כי ניסוחיו של המבקש בבית המשפט לעניינים מקומיים היו "דברי בלע" ונטענו באופן "חרף ביותר, ושאינו מקובל ואינו יאה לשום אדם בבית המשפט", תוך שהובהר כי זכותו של כל אזרח לטעון נגד התנהלות רשויות וגופי המדינה, אך על אלו להישמע באופן ראוי ומכובד, ויש לגבות "באינדיקציות קונקרטיות".

לבסוף, נדחתה טענת המבקש כי נפל פגם בהתנהלות בית המשפט והתביעה כלפיו באופן המקים עיוות דין, והודגש כי לא נמצא "בדל של חשד" לפגם כלשהו, כנטען.

7. מכאן הבקשה שלפניי, עמה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין.

בעיקרם של דברים, שב המבקש על מרבית טענותיו בערכאות קמא, ובכלל זאת כי ההזמנות לדין נשלחו לכתובת המהווה שלד בנין גרידא, וידוע כי הוא אינו יכול לקבלן שם; כי הדיון שנערך בעניינו נעשה בדרך של הטיה, התנהלות מפלה, סתימת פיות ותוך מתן יחס עוין; וכי קביעת בית המשפט המחוזי שבהתאם לדין ולפסיקה, המבקש ידע כי בהעדרו יישפט כמי שהודה במיוחס לו - "מופרכת מכל וכל".

8. אשר להרשעתו בהיעדרו - המבקש טוען כי לאחר שהתייצב לישיבה שנערכה בעניינו, בית המשפט לעניינים מקומיים לא אפשר לו לטעון את טענותיו, ובכלל זאת בדבר "עבריינותה", לשיטתו, של העירייה - ובשל כך הודיע כי הוא שומר על זכות השתיקה. לגישת המבקש, משבחר בזכות השתיקה, לא יכל לתת "מענה מפורט" לכתב האישום, ומשכך לא התייצב לדיונים שנקבעו בעניינו במשך שנתיים, אלא "דרש קיום דיון הוכחות".

לטענתו, הישיבות שנקבעו פגעו בזכותו לשמור על שתיקה כנאשם, ומהוות "דרישה בלתי חוקית בעליל" ולפיכך, פסק הדין אשר ניתן בהעדרו, מהווה עיוות דין חמור המצדיק קבלת בקשת רשות ערעור "בגלגול שלישי".

דיון והכרעה

9. דין הבקשה להידחות.

הלכה ידועה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ובמקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם לו (רע"פ 1478/22 פלוני נ' מדינת ישראל (6.3.2022)).

הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה האמורות, ודי בכך כדי לדחותה.

טענותיו של המבקש נטועות בדל"ת אמותיו הפרטיות, ואף נדונו ונדחו על ידי הערכאות הקודמות. לא מצאתי כי בנסיבות עניינו קיימים שיקולי צדק או חשש ממשי מפני עיוות דין המצדיקים ליתן רשות ערעור "בגלגול שלישי".

10. למעלה מן הצורך, מצאתי כי לגופו של עניין, ראוי להעמיד את דבריו של המבקש על דיוקם. זכות השתיקה היא זכות חיונית ומהותית במשפט הפלילי, ופגיעה בה עלולה להוות פגם חמור, החותר תחת ערכי היסוד במשפטנו (ראו למשל: בש"פ 6092/19 אלול נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (6.10.2019)). עם זאת, אין מדובר בזכות עצמאית ובלתי תלויה, שכן היא קמה לנאשם בהתאם לסדרי הדין בהליך הפלילי, והתאמתה נבחנת בראי השלב הדיוני בו הוא נתון.

כידוע, המשפט הפלילי ייפתח בהקראת כתב האישום לנאשם (סעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי), הצגת טענת טענות מקדמיות, ככל שישנן (סעיפים 146-151 לחוק סדר הדין הפלילי), והשבת הנאשם לכתב האישום - הודאה או כפירה בעובדות המיוחסות לו (סעיף 152 לחוק סדר הדין הפלילי).

לאחר מכן, יחלו דיוני ההוכחות - פרשת התביעה ופרשת ההגנה, אשר במסגרתם יבחר הנאשם אם להעיד אם לאו. בשלב זה עומדת לנאשם זכות השתיקה, עת הוא נקרא ליתן עדותו בנוגע למיוחס לו, ובאפשרותו "להימנע מהעיד" (סעיף 161 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982).

11. על כן, ובניגוד לטענת המבקש, זכות השתיקה אינה מתעוררת בשלב ההקראה, ועל נאשם תחילה להשיב לכתב האישום, להודות או לכפור במיוחס לו. ככל שנאשם בוחר לשתוק בשלב זה, יראוהו ככופר בעובדות (יעקב קדמי על סדר הדין בפלילים: חלק שני - הליכים שלאחר כתב אישום כרך א 1366-1367 (מהדורה מעודכנת, 2009)).

חרף האמור, על העבירות המיוחסות למבקש חלים "סדרי דין מיוחדים בעבירות קלות", כלשון סעיף 240(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי, שם קבע המחוקק כי אי התייצבותו של הנאשם לדיונים במהלך משפטו - כמוה כהודאתו בעובדות כתב האישום המיוחסות לו.

המבקש נעדר במודע, כך על פי קביעת הערכאות הקודמות, שוב ושוב מן הדיונים שנקבעו בעניינו, תוך שהוא עושה דין לעצמו ומכתיב לבית המשפט את התנאים בהם יתייצב. בית המשפט לעניינים מקומיים גילה כלפיו אורך רוח וסבלנות מופלגת, עת נתן לו הזדמנויות חוזרות ונשנות להגיע לדיונים, וכנגד זאת הטיח המבקש האשמות חמורות בבית המשפט, בדרך מבזה ולא עניינית, בלשון המעטה.

יובהר, זכותו של כל אזרח בכלל, ובעל דין בפרט, לקבול על התנהלות התביעה ובית המשפט בעניינו ולטעון כי נעשה לו עוול שלא כדין. אולם, יש לעשות כן בצורה ראויה ומכובדת, בליווי תימוכין לטענות השונות, ואין כל מקום להטלת דופי בעלמא, באופן המבזה את בית המשפט ובעל הדין כאחד.

סוף דבר, הבקשה נדחית. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, י"א באדר ב' התשפ"ב (14.3.2022).

